

Basistraining OR

Dag 1

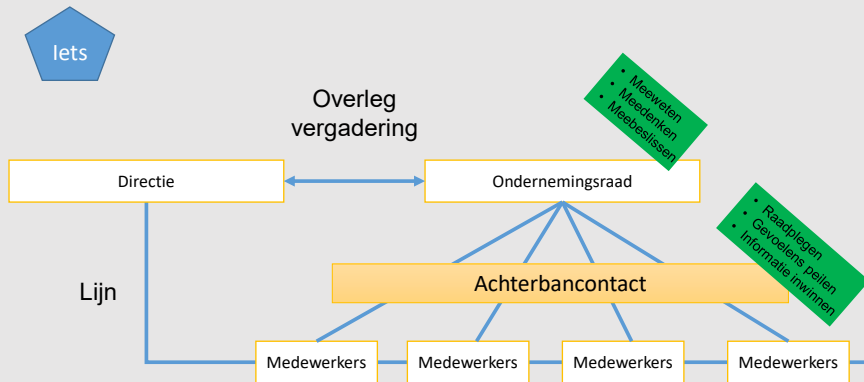
Simon Troost

Medewerkersparticipatie

- Directe:
 - Individuele mogelijk van de werknemer om invloed uit te oefenen: voorbeeld werkoverleg, klankbord-projectgroepen
 - Aansturing vanuit het management van de organisatie
- Indirecte:
 - Via democratisch gekozen vertegenwoordigers
 - V.B. ondernemingsraad, cliëntenraden,
 - Valt buiten de hiërarchie van de organisatie

S.Troost (2025)

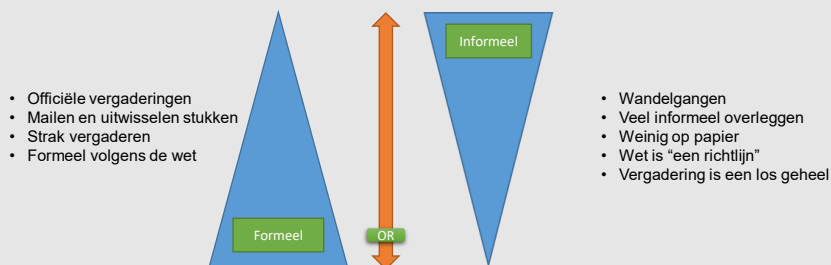
In de praktijk (directe indirect)

S.Troost (2025)

Wettelijk kader

- Uitleg “volgens het boekje”
- Wet geeft ruimte voor eigen invulling / afspraken
- Gaat om het uitoefenen van invloed!!

S.Troost (2025)

Doelstelling WOR

- Artikel 2
 - Een ondernemingsraad is er in het belang van het goed functioneren van een onderneming in al haar doelstellingen.
 - De ondernemingsraad is er dus voor zowel de organisatie als het personeel.
 - Vraag:
Maar wat te doen met individuele problemen??

S.Troost (2025)

Algemeen

Onderneming:

- Organisatorisch verband
- Arbeidsovereenkomst
- Zelfstandige eenheid in de maatschappij

Ondernemer:

- Degene die de onderneming in stand houdt
- BV, stichting, gemeente etc

Begrippen belangrijk bij de medezeggenschapsstructuur

S.Troost (2025)

Algemeen

- Bestuurder:
 - hij die de hoogste zeggenschap uitoefent bij de leiding van de arbeid. Hij heeft bij de dagelijkse leiding niemand meer boven zich.
 - is de vertegenwoordiger van de ondernemer in het overleg met de OR.
- Vraag:
 - een installatiebedrijf heeft een commercieel en technisch directeur. Hoe zit het dan??

S.Troost (2025)

Algemeen

Besluitvorming binnen de onderneming

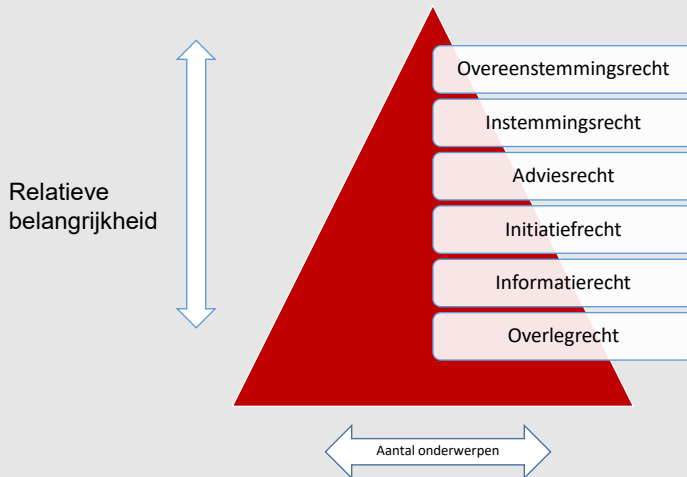
- de besluiten binnen de onderneming worden genomen door de ondernemer (bestuurder) na overleg met de OR.

Bevoegdheden en taken OR

- vanuit verschillende wetgeving heeft de OR een aantal bevoegdheden en taken meegekregen zoals b.v. in
 - Wet op de Ondernemingsraden (WOR)
 - Burgerlijk Wetboek (BW)
 - Arbeidsomstandighedenwet (Arbo)
 - Wet arbeid en zorg
 - CAO (collectieve arbeidsovereenkomst)

S.Troost (2025)

Rechten van de OR

S.Troost (2025)

Overlegrecht

- Bespreking algemene gang van zaken (artikel 24 vergadering)
 - ten minste twee maal per jaar moet in de overlegvergadering de algemene gang van zaken worden besproken.
 - vooruitblik op het komende halfjaar en terugblik op de resultaten.
 - met name aandacht voor de te verwachten onderwerpen waar de OR bij betrokken moet worden.

S.Troost (2025)

Artikel 24 overleg

Toezichthouder moet verplicht aanwezig zijn (behalve als de OR dat niet nodig vindt)

½ jaar

½ jaar

Terugblik:

- werkzaamheden *)
- resultaten *)
- Informatie groepen personeel
- gevoerde sociaal beleid **)
- uitzendkrachten
- beloningsinformatie

Vooruitblik:

- werkzaamheden *)
- verwachte resultaten *)
- personeelsbezetting
- uitzendkrachten

Te verwachten

- advies
- advies
- instemming
- advies
- instemming

Afspraken over het momenten wijze van betrokkenheid maken

*) met name de onderwerpen uit artikel 25 en investeringen binnen en buitenland
**) met name de onderwerpen uit artikel 27, 28

S.Troost (2025)

Overlegrecht

- Bestuurder en OR:
 - komen bijeen in een overlegvergadering binnen twee weken na het verzoek daartoe.
 - kunnen alle aangelegenheden die de onderneming betreffen aan de orde stellen.
 - bepalen samen hoeveel vergaderingen er per jaar plaatsvinden (plannen).

S.Troost (2025)

Informatierecht

- Informatierecht (passief)
 - bestuurder dient deze informatie ongevraagd te geven.
 - noodzakelijke informatie en basisinformatie (o.a. wie is de ondernemer, organisatie van de onderneming, leden raad van commissarissen)
 - informatie van financiële en sociale aard (jaarrekening, jaarverslag, personeelssamenstelling, verzuim, instroom, uitstroom enz.)
 - voorgenomen besluiten die vallen onder artikel 25 en 27
 - beloningsinformatie: schriftelijke informatie over arbeidsvoorwaardelijke regelingen (groepen werknemers en het bestuur dat de rechtspersoon vertegenwoordigd). Inzicht in de toe en afname van deze regelingen

S.Troost (2025)

Informatierecht

- Informatierecht (actief)
 - ondernemer moet OR desgevraagd geven
 - alle informatie die OR nodig heeft voor vervullen taak
 - OR moet informatie aanvraag motiveren
 - ook vanuit de arbowet kan de OR veel informatie vragen zoals aanwijzingen arbeidsinspectie, verzuimcijfers ongevallenregistratie etc.

S.Troost (2025)

Initiatiefrecht

- Dit recht omvat:
 - het recht om zelf een uitgewerkt voorstel te doen over zaken die de onderneming betreffen.
 - schriftelijk indienen bij de bestuurder, of inbrengen op de overlegvergadering.
 - bespreken op een overlegvergadering.
 - ondernemer deelt zijn besluit schriftelijk voorzien van een motivering mee aan de OR.
 - geen beroepsmogelijkheid.

S.Troost (2025)

Advies en instemming

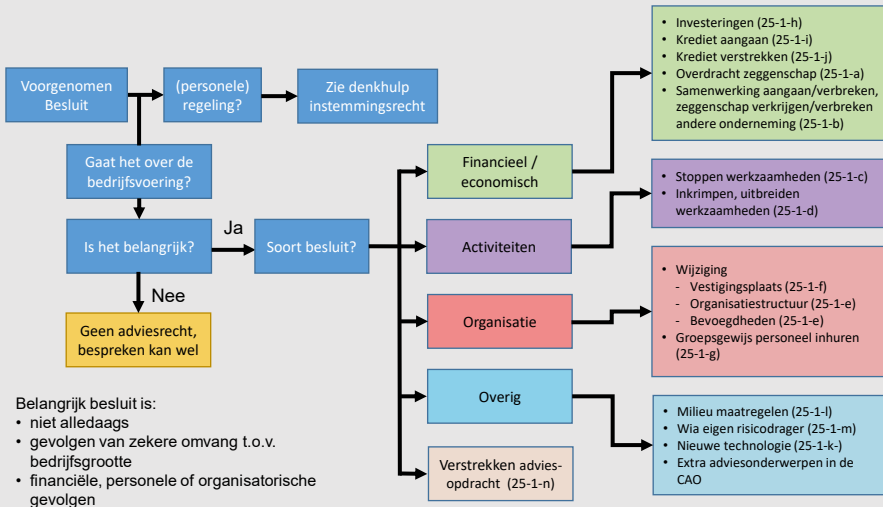
- Gaat over verschillende onderwerpen

Advies artikel 25 lid 1

Instemming artikel 27 lid 1

S.Troost (2025)

Denkhulp adviesrecht

S.Troost (2025)

We zijn allemaal anders....

- Algemeen verbindend verklaarde CAO: voor hele bedrijfstak
- CAO niet AVV: alleen voor werkgevers die lid van de betrokken werkgeversorganisatie zijn.
- Bedrijfs-cao: voor het betrokken bedrijf samen met de vakbonden (bijvoorbeeld ABNAMRO)
- CAO volgen: via de arbeidsovereenkomst van toepassing verklaard (let op Cherry Picking)
- Arbeidsvoorwaardenregeling: door het bedrijf zelf gemaakt

S.Troost (2025)

Voorbeeld uit de cao kinderopvang

- In een aantal cao-bepalingen staat dat de werkgever op ondernemingsniveau maatwerkafspraken kan maken of moet maken met instemming van de medezeggenschap.
- Het gaat om de volgende bepalingen:
 - Inclusief personeelsbeleid (artikel 4.1 lid 2.a)
 - Gedragscode (artikel 4.1 lid 2.b)
 - Arbeidsomstandighedenbeleid (artikel 4.1 lid 2.c)
 - Vergoeding reiskosten woon-werkverkeer (artikel 6.5)
 - Vergoeding voor verhuiskosten (artikel 6.7)
 - Zie rest de CAO.....

S.Troost (2025)

CAO algemene ziekenhuizen

In overleg en na overleg

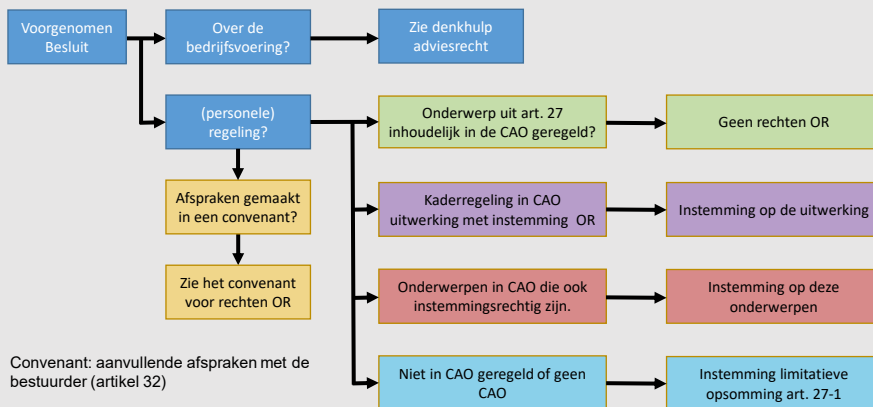
- Onder in overleg wordt verstaan: instemming (van de ondernemingsraad/ personeelsvertegenwoordiging/ werknemer) vereist. Onder na overleg wordt verstaan: moet zijn besproken met (de ondernemingsraad)

Scholing en employability

- De werkgever heeft een strategisch opleidingsplan. Het daarop gebaseerde jaarlijkse scholingsplan wordt, in overleg (= instemming) met de ondernemingsraad, opgesteld. In het jaargesprek wordt expliciet aandacht besteed aan de scholingsbehoefte van de werknemer.

S.Troost (2025)

Denkhulp instemmingsrecht

S.Troost (2025)

Adviesrecht (artikel 25)

- T.a.v. de in dit artikel opgesomde onderwerpen dient de bestuurder de OR in de gelegenheid te stellen advies uit te brengen wanneer hij voornemens is een belangrijk *) besluit te nemen.
- Onderwerpen zijn sociaal economisch van aard:
 - de zeggenschap over de onderneming (fusie, overnames en privatisering).
 - de organisatie (reorganisaties, inkrimping, automatisering, verhuizing).
 - financiering van de onderneming (kredieten, investeringen).

*) Belangrijk besluit: niet alledaags, van toepassing op een groep werknemers en/of financieel economische gevolgen, niet tijdelijk.

S.Troost (2025)

Adviesonderwerpen

- overdracht van de zeggenschap over de onderneming of een onderdeel daarvan (waaronder begrepen dient te worden fusie)
- het vestigen, overnemen of afstoten van de zeggenschap over een andere onderneming; het aangaan, wijzigen of verbreken van duurzame samenwerking of financiële deelneming in een andere onderneming
- beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming of van een belangrijk onderdeel daarvan
- belangrijke inkrimping, uitbreiding of andere wijziging van de werkzaamheden van de onderneming
- belangrijke wijziging in de organisatie van de onderneming, dan wel in de verdeling van bevoegdheden binnen de onderneming

S.Troost (2025)

Adviesonderwerpen

- wijziging van de plaats waar de onderneming haar werkzaamheden uitoefent
- het groepsgewijze werven of inlenen van arbeidskrachten
- het doen van een belangrijke investering ten behoeve van de onderneming
- het aantrekken van een belangrijk krediet ten behoeve van de onderneming
- het verstrekken van een belangrijk krediet en het stellen van zekerheid voor belangrijke schulden van een andere ondernemer, tenzij dit geschiedt in de normale uitoefening van werkzaamheden in de onderneming

S.Troost (2025)

Adviesonderwerpen

- invoering of wijziging van een belangrijke technologische voorziening
- het treffen van een belangrijke maatregel in verband met de zorg van de onderneming voor het milieu, waaronder begrepen het treffen of wijzigen van een beleidsmatige, organisatorische en administratieve voorziening in verband met het milieu
- vaststelling van een regeling met betrekking tot het zelf dragen van het risico voor ziekte en arbeidsongeschiktheid (eigen risico drager)
- verstrekken en formuleren van een adviesopdracht aan een externe deskundige m.b.t. een hiervoor genoemd onderwerp.

Ook adviesrecht bij aanname en ontslag van de bestuurder (artikel 30)

S.Troost (2025)

Instemmingsrecht (artikel 27)

- T.a.v. de in dit artikel opgesomde onderwerpen dient de bestuurder de OR om instemming te vragen als hij voornemens is een regeling *) vast te stellen, te wijzigen of in te trekken.
- Handvat: het zijn vaak personeelsgerichte regelingen.
- Artikel geeft een limitatieve opsomming van onderwerpen.
- Er is geen instemming vereist wanneer zaken inhoudelijk qua rechtspositie in CAO of een regeling van arbeidsvoorwaarden vastgesteld door een publiekrechtelijk orgaan geregeld zijn (artikel 27 lid 3 WOR).

*) algemene aard, voor groep, herhaald toepasbaar

S.Troost (2025)

Instemmingsonderwerpen

- regeling met betrekking tot een pensioenverzekering, een winstdelingsregeling of een spaarregeling
- een arbeids- en rusttijdenregeling of een vakantieregeling
- een belonings- of een functiewaarderingsstelsel
- regeling op het gebied van de arbeidsomstandigheden, het ziekteverzuim of het re-integratiebeleid *)
- regeling op het gebied van het aanstellings-, ontslag- of bevorderingsbeleid
- regeling op het gebied van de personeelsopleiding

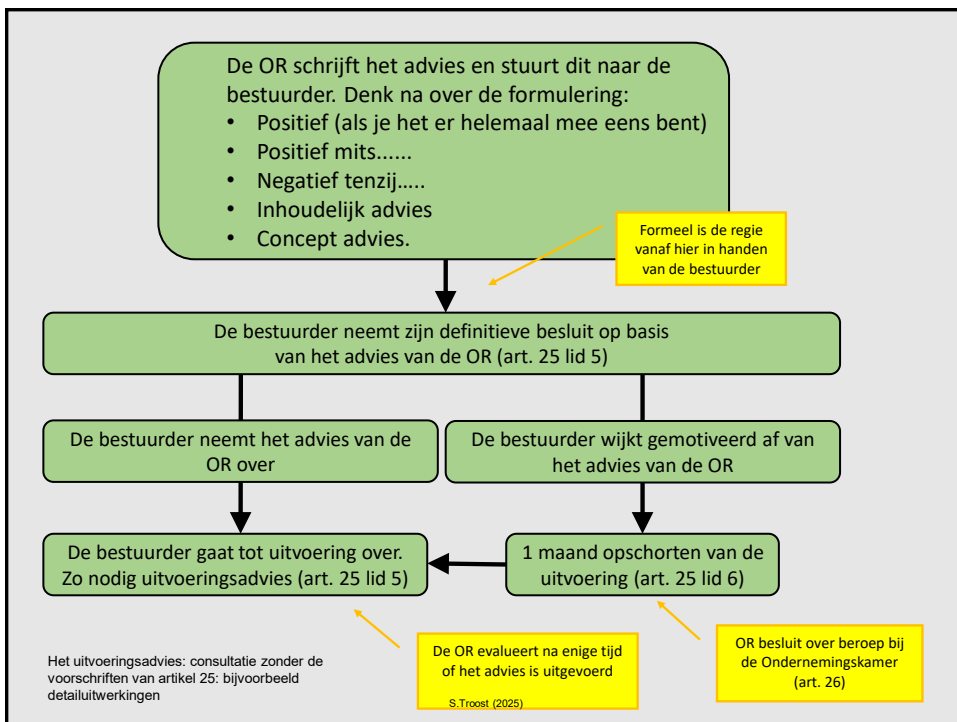
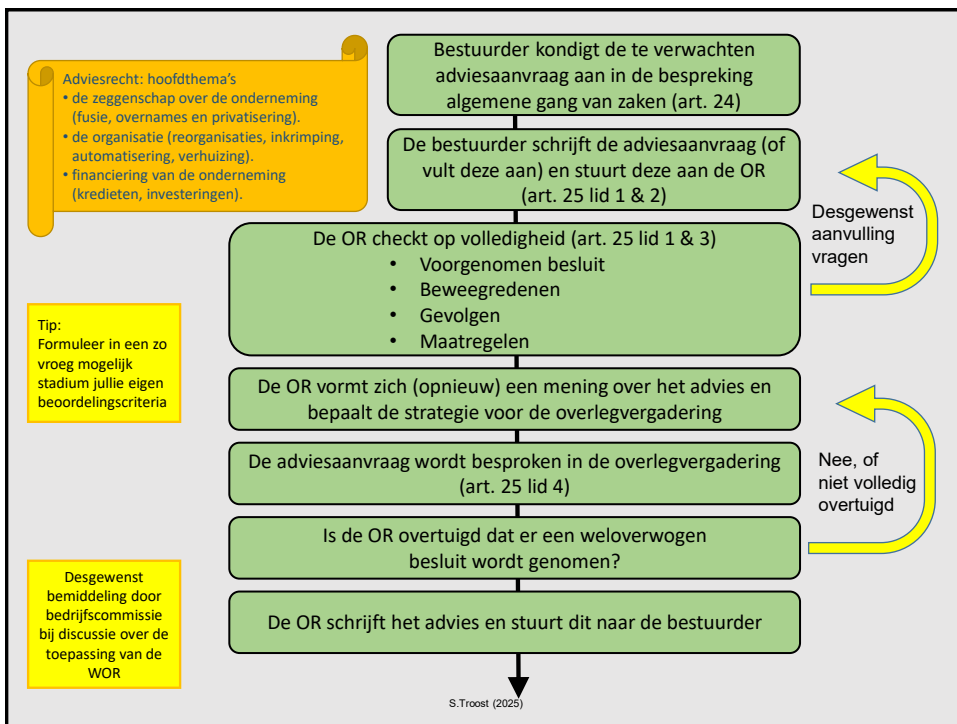
*) o.a. contract arbodienst, keuze re-integratiebureau, risico inventarisatie en evaluatie, organisatie van de BHV

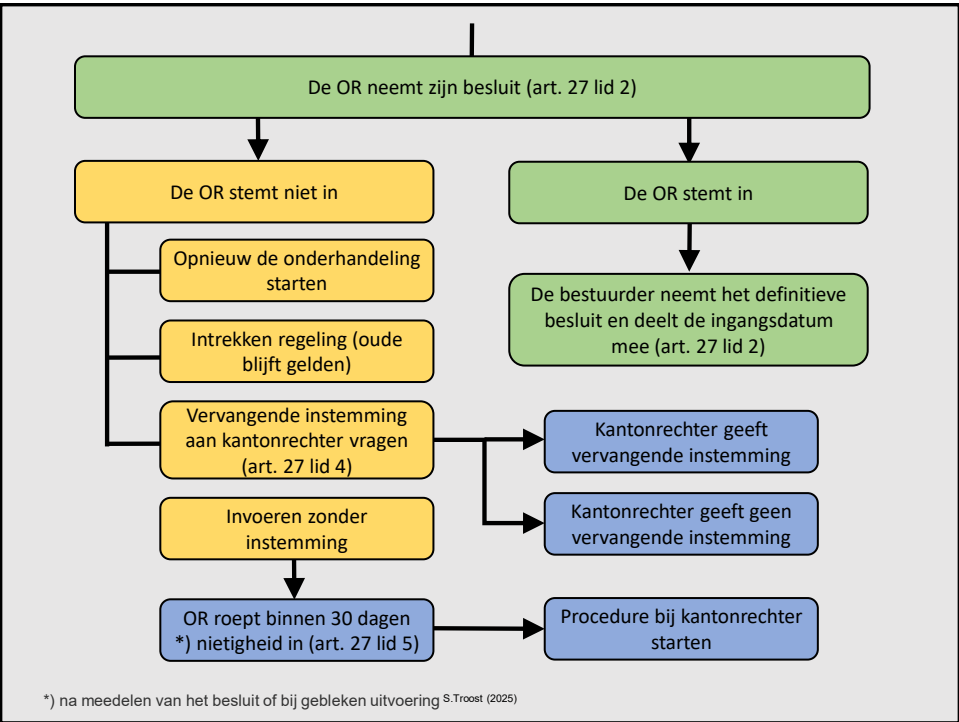
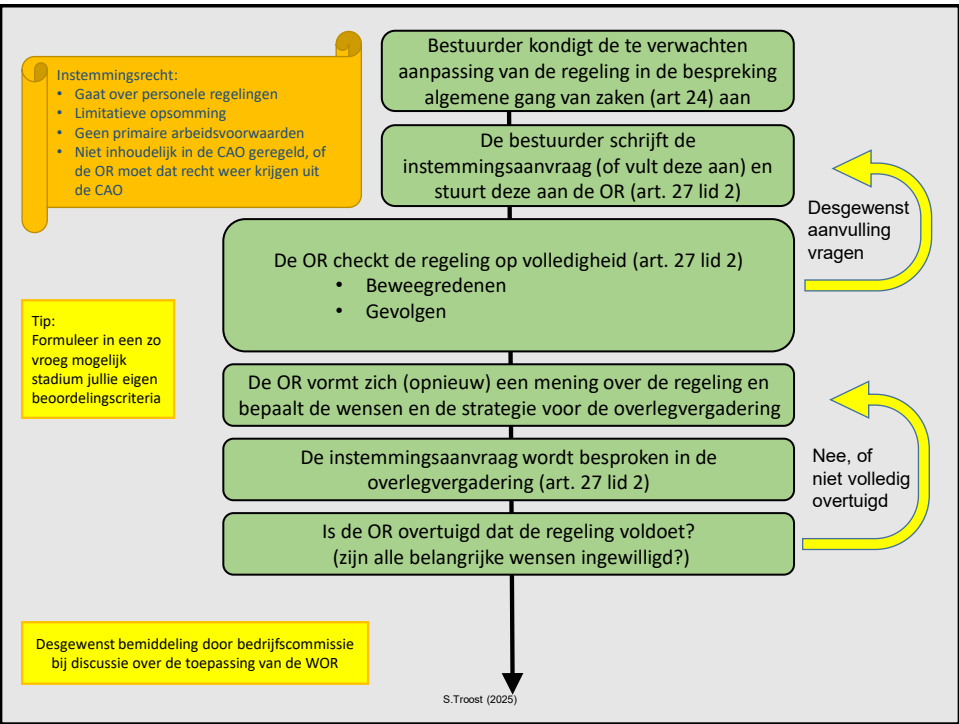
S.Troost (2025)

Instemmingsonderwerpen

- regeling op het gebied van de personeelsbeoordeling
- regeling op het gebied van het bedrijfsmaatschappelijk werk
- regeling op het gebied van het werkoverleg
- regeling op het gebied van de behandeling van klachten
- regeling omtrent het verwerken van alsmede de bescherming van de persoonsgegevens van de in de onderneming werkzame personen
- regeling inzake voorzieningen die gericht zijn op of geschikt zijn voor waarneming van of controle op aanwezigheid, gedrag of prestaties van de in de onderneming werkzame personen.
- een procedure voor het omgaan met het melden van een vermoeden van een misstand, als bedoeld in [artikel 2, eerste lid, van de Wet bescherming klokkenluiders](#);

S.Troost (2025)

Overeenstemmingrecht

- Overlegregeling vanuit bijvoorbeeld de arbowet
 - in een enkel geval dient de bestuurder overeenstemming te bereiken met de OR om een regeling te kunnen vaststellen, wijzigen of beëindigen.
 - de bestuurder kan hier niet in beroep gaan.
 - Bijvoorbeeld uit de arbowet:
 - arbodienst maatwerk of vangnetregeling (Arbowet art. 14, lid 9, onder b).
 - invoeren van alternatieve regels dan overheidsregels, de zogenaamde maatwerk bepaling door werkgevers en werknemers (Arbowet art. 17).

S.Troost (2025)

Extra bevoegdheden

- Ondernemer en OR kunnen extra bevoegdheden afspreken.
- Deze dienen schriftelijk te worden vastgelegd in een convenant of ondernemingsovereenkomst (artikel 32)
- De ondernemer dient een afschrift te zenden aan de bedrijfscommissie.
- Bij uitbreiding recht op advies of instemming is het beroepsrecht advies (art 26) of instemming (27-4 tot 27-6) van toepassing.
- Bij niet nakomen: kantonrechter artikel 36-2
- De extra bevoegdheid is niet van toepassing als het betreffende onderwerp reeds bij CAO is geregeld.

S.Troost (2025)

Voorzieningen faciliteiten

- De OR kan naar redelijkheid gebruik maken van de in de organisatie aanwezige faciliteiten.
- Verder ook nog:
 - vergaderen in werktijd
 - bescherming tegen benadeling, ontslagbescherming
 - tijd voor beraad en overleg (excl. vergadering /scholing)
 - scholing (5 dagen + 3 bij lidmaatschap commissies)
 - raadplegen van de achterban
 - raadplegen van deskundigen
 - instellen van commissies
 - eventueel een kostenparagraaf (raambudget !!)

S.Troost (2025)

Reglement

- Elke OR dient een reglement te hebben.
 - Samenstelling en zittingsduur: o.a. aantal leden, kiesgroepen, aftreden.
 - Verkiezingen: o.a. kiesstelsel, voorbereiding, kandidaatstelling, wijze van stemmen.
 - Werkwijze van de OR: o.a. secretariaat, verslaglegging en publicatie, hoe de OR in vergadering bijeenroepen.
- OR kan zelf het reglement aanpassen en er is geen toestemming ondernemer nodig.
- Derden kunnen je eraan houden!! (externe werking).
- Het bindt alleen de OR. Afspraken met de bestuurder horen er niet in.

S.Troost (2025)

Geheimhouding

- in beginsel dienen de OR, de leden van commissies van de OR en de eventueel geraadpleegde deskundigen door de OR, geheimhouding te betrachten van alle zaken- en bedrijfsgeheimen, die zij in hun hoedanigheid ontvangen en ten aanzien waarvan de ondernemer of OR geheimhouding heeft opgelegd of waarvan zij geacht worden het vertrouwelijke karakter te begrijpen (art. 20 WOR)
- Afspreken met de bestuurder
 - Vooraf mededelen
 - Geheimhouding geldt niet t.a.v. door de OR te raadplegen personen
 - Geheimhouding voor wie ?
 - Termijn aangeven

S.Troost (2025)

Bonusssheets

S.Troost (2025)

Arbeidsvoorwaarden

- Vaak in de CAO geregeld → algemeen verbindend verklaring
- Geen CAO:
 - de OR geen instemmingsrecht over de primaire arbeidsvoorwaarden (hoogte beloning, duur arbeidstijd)
 - Collectieve regelingen maken deel uit van de individuele arbeidsovereenkomst (incorporatie)
 - D.m.v. een ondernemingsovereenkomst kunnen ondernemer en OR afspreken dat de OR hierover overleg kan voeren
 - Werkt niet automatisch door in de individuele arbeidsovereenkomst of er moet een eenzijdig wijzigingsbeding in staan.
 - Eenzijdige wijziging alleen bij zwaarwichtig belang: rechter kijkt naar redelijkheid en billijkheid. Een akkoord met de OR wordt zwaar meegewogen.

S.Troost (2025)

Afwijken van wetgeving

- Dwingend recht. Hier moet je aan voldoen. Soms staat in de wet of afwijken van de wet in positieve zin is toegestaan.
- Driekwart dwingend recht. De cao mag in het voordeel of nadeel van de werknemer afwijken.
- Semi-dwingend recht. Hiervan mag bij individuele, schriftelijke overeenkomst (of CAO) worden afgeweken.
- Vijf achtste dwingend recht. Afwijken kan bij cao of, als er geen CAO is of de CAO ruimte laat, door middel van een schriftelijke overeenkomst met de OR

S.Troost (2025)